

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK im. Waldemara Dońca w Łodzi

✉ ul. Stanisława Wigury 12a; 90-301 Łódź ☎ +48 42 636 40 10
🌐 www.cfk.pttk.pl @ biuro@cfk.pttk.pl § KRS 0000100817

Konto: Pekao S.A. VI O/Łódź 38 1240 3031 1111 0000 3426-6557 NIP 725-10-52-653 NIP VAT 526-00-10-044

Zasady korzystania z cudzej własności intelektualnej - rekomendacje CFK PTTK

Wykorzystywanie zdjęć wiąże się z przestrzeganiem zasad dotyczących własności intelektualnej i praw autorskich w tym majątkowych praw autorskich.

To niezwykle skomplikowane zagadnienie mające wiele wątków i niuansów. Poniżej mocno schematycznie zaprezentowane kluczowe zagadnienia jakie warto znać i się nimi posługiwać podczas publikacji zdjęć czy to w Internecie czy na innych nośnikach, w tym w druku.

1. **Prawa autorskie:** Zdjęcia są chronione prawem autorskim od momentu ich stworzenia. Oznacza to, że autor zdjęcia ma wyłączne prawa do jego wykorzystania, rozpowszechniania i modyfikacji. Są niezbywalne nawet gdy majątkowe prawa autorskie zostaną sprzedane. Oznacza to, że ZAWSZE trzeba zdjęcie podpisywać imieniem i nazwiskiem AUTORA, nawet jeśli nie spełnia definicji UTWORU. Nie każde zdjęcie jest utworem w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Aktualnie obowiązujące prawo:

[Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83]: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19940240083>

2. **Uzyskanie zgody:** Aby legalnie użyć zdjęcia, potrzebna jest zgoda właściciela majątkowych praw autorskich. Może to być sam autor lub ktoś kto posiada majątkowe prawa autorskie do danego zdjęcia. Zgodę można uzyskać: poprzez zakup licencji, umowę lub w inny uzgodniony sposób z właścicielem majątkowych praw autorskich (najczęściej jest nim sam autor).

3. **Licencje:** Najwygodniejsza forma udostępniania praw do wykorzystania fotografii. Niektóre zdjęcia są udostępniane odpłatnie i nieodpłatnie na podstawie różnych licencji, takich jak:

Bezpośredni kontakt z autorem

- **Umowa ustna z właścicielem** to dozwolona forma, trochę na zasadzie porozumienie dżentelmeńskiego (ang. *gentlemen's agreement*).

- **Umowa licencyjna z właścicielem** majątkowych praw autorskich. Warunki są wówczas uzgadniane precyzyjnie do oczekiwań obu stron. Należy pamiętać, że licencja może określać sposób oznaczenia autora, sposób wykorzystania – komercyjne/niekomercyjne, możliwość modyfikacji dzieła etc. Ustna zgoda autora nie oznacza, że korzystający może z dziełem (zdjęciem) zrobić dowolną rzecz).

Bez konieczności kontaktu z autorem – poprzez pośredników (np. Wikipedia)

- **Creative Commons:** Licencje te pozwalają na różne formy wykorzystania, ale wymagają zazwyczaj oznaczenia autora i przestrzegania określonych warunków (np. niekomercyjne użycie).

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK im. Waldemara Dońca w Łodzi

✉ ul. Stanisława Wigury 12a; 90-301 Łódź ☎ +48 42 636 40 10
🌐 www.cfk.pttk.pl @ biuro@cfk.pttk.pl § KRS 0000100817

Konto: Pekao S.A. VI O/Łódź 38 1240 3031 1111 0000 3426-6557 NIP 725-10-52-653 NIP VAT 526-00-10-044

- **Stock photos:** Istnieją platformy oferujące zdjęcia stockowe, które można kupić na podstawie licencji. Umożliwiają one korzystanie z profesjonalnych zdjęć w różnorodny sposób.

4. **Oznaczenie autorstwa:** W przypadku korzystania z zdjęć, które są chronione prawem autorskim, należy odpowiednio oznaczyć autora. To obowiązek a nawet jeśli umowa licencyjna mówi inaczej – powinien być to dobry zwyczaj.

5. **Zachowanie prywatności:** Wykorzystując zdjęcia osób, należy także zwrócić uwagę na przepisy dotyczące ochrony prywatności i wizerunku. W niektórych sytuacjach konieczne może być uzyskanie zgody osoby przedstawionej na zdjęciu. Tam gdzie jest to możliwe – przed publikacją fotografii należy uzyskać zgody od osób na nich się znajdujących.

6. **Zasady platform społecznościowych:** Wiele platform internetowych (np. Instagram, Facebook) ma swoje własne zasady dotyczące udostępniania zdjęć. Zawsze warto zapoznać się z ich regulaminami (np. udostępnianie potów vs. kopiowanie – to dwie różne czynności. Nie można skopiować zdjęcia z czyjegoś postu i go udostępnić na swoim profilu).

Przed użyciem zdjęć zawsze warto upewnić się, że masz do tego prawo, aby uniknąć naruszenia przepisów dotyczących praw autorskich i majątkowych praw autorskich. W razie wątpliwości można skonsultować się z prawnikiem specjalizującym się w prawie własności intelektualnej.